అక్కయ్య అంతరంగం

“తక్షణం బయల్దేరి రావలెను. వివరాలు నేరులో.” —వచ్చింది జాబే. తంతి గాదు. కానీ వచ్చిన జాబు తంతిలా వచ్చిన మాట మాత్రం వాస్తవం. నిజానికి అక్కయ్య ధోరణే అంత! తీరా వుద్యోగానికి సెలవుపెట్టి, ఇంటి దగ్గర భద్రంగా వుండవలసిందని హెచ్చరికలు పలికి ఏ బస్సులోనో, రైల్లోనో వెళ్ళి జాబుకు జవాబు పలికితే ఆమె నింపాదిగా “వనభోజనానికి వెళ్తున్నాము. నువ్వూ కూడావుంటే సరదాగా వుంటుం దనుకున్నాను” అని చెప్పినా చెప్పగలదు.

అవును మరి! గెజటడ్ ఆఫీసరుగారి అర్ధాంగికి జీవితం వనవిహారంలా సుఖతరంగా తోచడంలో అబ్బురమేమీ లేదు. కానీ ఈ లోకంలో మిట్ట పళ్ళాల డొంకదారుల్లాంటి బ్రతుకుబాటలు సైతం లేకపోలేదన్న విషయాన్ని ఆమె ఎందుకు గుర్తించదో నా కవగతం కాదు. బడిపంతుల్నిగా నాకు యిబ్బందు లుండకపోవు. కాజువల్ లీవు పూర్తికావచ్చి వుండొచ్చు. ఇన్స్పెక్షను దరిదాపుల్లో వుండొచ్చు. పరీక్ష పేపర్లు దిద్దవలసి రావచ్చు. వీటి సంగతలా వుండగా యింట్లో శ్రీమతికో, బిడ్డలకో ఆరోగ్యం తిన్నగా లేకపోవచ్చు. కానీ అక్కయ్య అభిప్రాయం ప్రకారం యివన్నీ కుంటిసాకులు. ఆమె మ్రోల నా సంజాయిషీ మహాబధిరశంఖారావం!

అక్కయ్యతో వచ్చిన చిక్కల్లా యిదే! ఆమె లోకాన్ని రెండు వైపులనుంచీ చూడదు. ఒకవైపునుంచే చూస్తుంది. చూచినప్పుడు తనకు కనిపించే దృశ్యమే సత్యమని భావిస్తుంది.

ఇక బావగారి సంగతి సరేసరి! గంజాయి మత్తులో బావాజీ ఒకటిగాదు, ఆయనొకటిగాదు. గుడ్డిలో మెల్లగా యించుమించు స్తబ్దంగా పరిణమించిన ఆయనబుర్రలో ఉద్యోగానికి సంబంధించిన విషయాలు మాత్రం లీలగా కదిలి పోతుంటాయి. ఆయన పదునువానకు పదరడు. పదిరితే, అయిదు నిమిషాల పాటు మన మనిషికాడు. మెరుపులు, ఉరుములు, పిడుగులూ, జడివాన, ఝుంఝూమారుతమూ, వెరశి టీ కప్పులో తుపాను. ఐదు నిమిషాల తర్వాత మళ్ళీ మామూలే-నిశ్చల నిర్వికార నిరంజన స్వరూపం!

ఆ కుటుంబంలోని వ్యక్తులు ముగ్గురు. అక్కయ్యా, బావగారూ పోనూ మూడోవాడు గోపీ. వాడు కుల ముద్ధరించడానికి తనొక్కడే చాలు ననీ, తనవెనుక తమ్ముళ్ళూ, చెల్లెళ్ళూ అనవసరమని దేవుడి దగ్గర వరం కోరి వచ్చాడు. బాగా సంపాదించిపెట్టే తండ్రీ, ఆ సంపాదనను తనకోసమే పొదుపు చేసిపెట్టే తల్లీ, పుస్తకాలు చదివి పరీక్షల్లో కృతార్థుడు కావడానికి కావలసిన తెలివితేటలు-యివన్నీ ఆ వరానికి అనుబంధంగా వాడడిగి తెచ్చు కున్న చిన్న వరాలు! ఏవిధంగా చూచినా గోపీది కారులో షికారులాంటి జీవితం, కానైతే తారు రోడ్డుపైన కారులో షికారు బయల్దేరినవాడికి రోడ్డు కిరుపైపులా వున్న దృశ్యాలు తప్పితే మిగిలిన ప్రపంచం కనిపించదు. గోపీలో ఈ లోపం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. వాడు అయిదు నుంచీ పది హేనేళ్ళదాకా కాన్వెంటులో చదువుకున్నాడు. ఆపైన హాస్టల్లో వుండి కాలేజీలో చదువుకుంటున్నాడు. అయిదడుగులా ఎనిమిదంగుళాల బక్క పలచటి మనిషి. బాగా భోజనం చేసినప్పుడుగూడా నూరు పౌన్లకు మించడు. కానీ ఈ వయసుకే వాడు చదువుకున్నవాటినన్నింటినీ ఒకచోట రాశిపోస్తే ఓ వాగను పుస్తకాలైనా వుంటాయి. విపరీతంగా పుస్తకాలు చదవగూడ దన్నదిగాదు నా అభిప్రాయం. లోకజ్ఞానంలేని గోపీని కేవలం పుస్తకపరి జ్ఞానం ఎక్కడికి తీపికెళ్ళి వదిలిపెడుతుందన్నదే నా అనుమానం!

"సాయంకాలం వూరికి వెళుతున్నాను జానకీ! రెండు మూడు రోజుల్లో తిరిగొచ్చేస్తాను...." అంటూ మెల్లగా ఉపక్రమించాను.

"వెళ్ళండి. వెళ్ళండి. మీ అక్కయ్య జాబు వ్రాయడమూనూ, మీరు వెళ్ళక పోవడమూనా!" అంది జానకి.

"పోనీ, నువ్వూ వస్తావా జానకీ! అందరమూ కలిసి వెళ్ళొచ్చేద్దాం" అన్నాను.

"ఎందుకూ! నన్ను రమ్మని వ్రాయలేదుగా!"

"వ్రాయకపోతే వెళ్ళగూడదన్న షరతేముంది జానకీ!"

"అప్పటికి వ్రాయకపోయినా వెళ్లొచ్చునన్న షరతొకటి వున్నట్టు! ఏమండోయ్, ఉన్నంతలో మా బెట్టు మాకూ వుంటుందని మీ అక్కయ్య గారితో మనవి చెయ్యండి. రమ్మనకపోతే వెళ్ళము. పొమ్మనేదాకా వుండము. మర్యాదిస్తే పుచ్చుకుంటాం. లేకపోతే మీకూ మాకూ పొత్తు కుదరదంటాం."

"టాంటాం. అమ్మ యిలా గంటోందని నువ్వు అత్తయ్యదగ్గిర టాంటాం వేసేయాలి నాన్నా...." అంది శారద.

"వేయనీ. వేస్తే మనకేమైనా భయమా శారదా!"

"ఎందుకోగానీ, అత్తయ్యపైన కసిగా వున్నట్టుందే అమ్మా...." ఆలోచిస్తు అంది శారద.

"అవునే శారదా! ఎలుక తన వైపుకే త్రవ్వుకోవడ మంటే ఏమిటి? యిదే....!"

"నిజమే జానకీ! నిజమాడితే నిష్ఠూరమంటే ఏమిటి? ఇదే!"

రాబోతున్న నవ్వును బలవంతంగా ఆవుకుంటూ ముఖం మరో వైపుకు త్రిప్పుకున్నాను. శారద తల వంచుకుని హోమ్‌వర్కు చేసుకో సాగింది. జానకి మాత్రం ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని చరచరా గదిలోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

* * *

రాత్రి తొమ్మిదిగంటలకు రైలు దిగేసరికి మందహాసాలంకృతమైన ముఖారవిందంతో ప్లాటుఫారంపైన్నే ప్రత్యక్షమయ్యాడు గోపీ.

"బాగున్నావట్రా గోపీ!" అంటూ పరామర్శించాను.

"ఇంతకంటే బాగా వుండాలనే నా ప్రయత్నం మామయ్యా! కాఫీ మానేశాను. ఓవల్టిన్ను పుచ్చుకుంటున్నాను. భోజనానంతరం పళ్ళు తినడం తప్పనిసరి! కానీ ఎంత చేసినా యిలాగే వున్నాను. బరువులో తేడా లేదు. పొడుగుమాత్రం ఒకటి రెండంగుళాలు పెరిగాను...." అన్నాడు గోపీ.

"నీ ఆరోగ్యానికి నీ చదువే ప్రతిబంధకరంరా గోపీ! నన్నడిగితే నువ్వు రెండేళ్ళపాటు చదువు మానేయడం మంచిది" అన్నాను.

"మెల్లగా చెబుతున్నావా మామయ్యా ఆ మాట! నేను బుద్ధి తెలిసి నప్పటినుంచీ చదువుతూనే ఉన్నాను. ఇంకా ఎన్నాళ్ళు చదవాలో తెలియడం లేదు. ఆ మాట కొస్తే పుస్తకం చేతిలో లేకుండా అయిదు నిమిషాలు వూరికే కూర్చోవడం నా చేతగాదు...." అన్నాడు గోపీ బుక్‌స్టాల్లో కొనుక్కున్న పుస్తకాన్ని పాంటు జేబులో దాచేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

"నువ్వు 'పొత్తమునగాక ప్రకృతిలో పుటలు విప్పి' చదవడం నేర్చుకోవాలిరా గోపీ! అందాకా ఈ పుస్తకాల బెడద నిన్ను వదలిపెట్టదు" అన్నాను.

గోపీ రిక్షాను పిలిచాడు. ఎక్కి కూర్చోగానే రిక్షా కదిలింది. కదిలిన రిక్షాతోపాటు గోపీ వాగ్ఝరి గూడా ముందు కురికింది. ఓ కాలేజి లెక్చరరు కోటుజేబులో పోసుకొచ్చి బఠాణీలు తినే వైనమూ, ఒకానొక ప్రొఫెసరు నల్లబల్లదగ్గర నిలబడి వ్రాయడానికి చాక్‌పీసుకు బదులుగా సిగరెట్టు పైకి తీసుకున్న విచిత్రోదంతమూ, లేబరేటరీలో సంఘటించిన ప్రేలుడుకు అదిరి పడి ఓ అమ్మాయిని అబ్బాయిని కౌగిలించుకున్న ప్రణయ సన్నివేశము— యిత్యాది వృత్తాంతాలను గురించి చెప్పుకుపోతున్నాడు గోపీ.

ఇల్లు చేరువకు వస్తోంది.

"విల్చిన్నపాళంగా నన్నిలా రమ్మని జాబు వ్రాయడంలో మీ అమ్మ గారి అంతర్యమేమిటో నీకు తెలియదా గోపీ?" అన్నాను.

"అబ్బే, నాకేం తెలుసు మామయ్యా! సస్పెన్సు మెయిన్‌టెయిన్ చేయడంలో అమ్మకు అమ్మే సాటి...." అన్నాడు గోపీ.

రిక్షా యింటిముంగిట తోటలో ఆగింది. అక్కా, బావా దేవియుం దేవరలాగా గృహప్రాంగణంలోనే ఎదురయ్యారు.

"కులాసాయేనా చలపతీ!" బావగారు పలకరింపుతో కలిపి చిరునవ్వు చిలకరించారు.

వేడినీళ్ళ స్నానమూ, వేడివేడిగా భోజనమూ ముగిసిన తర్వాత అక్కయ్య నన్ను వరాండాలోకి తీసుకెళ్ళింది. కాసేపు పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుకున్న తర్వాత "నువ్వు వేణుమాధవరావుగారిని ఎరుగుదువా?" అంటూ హఠాత్తుగా అసలు విషయంలోకి వచ్చేసింది.

"ఇంజనీరు వేణుమాధవరావుగారినేనా అక్కయ్యా! తెలియకేం! ఆయనకూ, మనకూ ఏదో దూరపు బంధుత్వంగూడా వుండాలి కదూ?...." అన్నాను.

"దూరపు బంధుత్వమేమిటి? రాకపోకలు మానేశాం గనుక దగ్గర బంధువులు గూడా దూరపు వాళ్ళుగా కనిపిస్తున్నారు. ఆయన స్వయానా మీ బావగారి పెదతండ్రికి అల్లుడు. ఇటు మన తాతగారూ, మాధవరావుగారి నాన్నగారూ పెత్తల్లీ,పినతల్లి బిడ్డలు. ఇప్పుడు చెప్పొచ్చిందేమిటంటే ఆ వేణు మాధవరావుగారి రెండో కూతురికి ఎల్లుండి తెల్లవారు జామున పెళ్ళి. ఆ పెళ్ళికి నువ్వు వెళ్ళి రావాలి...."

"ఇది మరీ బాగుందక్కయ్యా! కనీసం ఆ పెళ్ళి సంగతైనా నాకు తెలియదు, ఆ పిలువని పేరంటానికి వెళ్ళడానికేనా నాకీ తంతిలాంటి పిలుపు ...." అంటూ తెల్లబోయాను.

"నువ్వు నీ పనికోసం వెళ్తున్నావు. ఆ పెళ్ళికోసం కాదు...."

"అంటే?"

"ఆ వేణు మాధవరావుగారికి యింకా ఒక పెళ్ళి కావలసిన కుమార్తె వుంది...."

"ఉండొచ్చు. ఉంటుంది కూడా...."

"మధ్యలో అడ్డు తగలొద్దు చలపతీ! తీరా చెప్పేదంతా విను, సదరు

వేణు మాధవరావుగారి తమ్ముడు భుజంగరావు గారింట్లో గిరిజ, వనజ అని యిద్దరు పెళ్ళి కావలసిన అమ్మాయిలున్నారు...."

"హరేరాం! ఇవేనా అక్కయ్యా నువ్వు నేరులో చెప్పదలుచుకున్న వివరాలు?"

"ఇంకావున్నాయి! ఆ భుజంగరావుగారి తోడల్లుడొకాయనవున్నాడు, ఆదిశేషయ్యగారని! ఆ ఆదిశేషయ్యగారికి గూడా పెళ్ళికి సిద్ధంగావున్న కూతుళ్ళొకరిద్దరున్నారు, కానీ వాళ్ళందరూ ఆ విధంగా వారివారి తల్లిదండ్రులకు కూతుళ్ళైవుండడం కాదు విశేషం, అందరూ ఈ పెళ్ళికొకచోట చేరబోతున్నారు చూదావూ, అదే విశేషం!"

"ఈ విశేషాన్ని మరి కొంచెం విశ్లేషించి చెప్పలేవా అక్కయ్యా!"

"వెళ్తున్నవాడిని నువ్వక్కడ కాస్తమెలకువగా వుండి ఆ అయిదారుగురు అమ్మాయిల్లోనూ మన గోపీకి నచ్చే పిల్ల ఎవరో కనిపెట్టాలి...."

"కానీ గోపీ ఎక్కడుంటాడక్కయ్యా?"

"ఎక్కడుంటాడు! వాడూ నీతోబాటే పెళ్ళికొస్తున్నాడు...."

"ఐతే ఇదంతా పెళ్ళిచూపుల తతంగ మన్నమాట!"

"ఒక విధంగా పెళ్ళిచూపులేననుకో! కానీ ఇందులో సౌఖర్యాలు చాలా వున్నాయి. ఒక్కొక్క వూరికే వెళ్ళి ఒక్కొక్క అమ్మాయినే చూడ్డానికి మొదలెడితే ఈ మూడు నాలుగూళ్లూ తిరిగి రావడానికి ఎంతలేదన్నా పది రోజుల విరామం కావలసొస్తుంది, తీరా వెళ్ళి చూచిన తర్వాత ఆ చూచిన అమ్మాయి నచ్చలేదని చెప్పవలసివస్తే ఎదుటివాళ్ళకు ఆశాభంగం కలుగుతుంది, ఎందుకొచ్చిన బెడద! మొదట పిల్ల మనకు నచ్చితే ఆ తరువాత ఆ పెళ్లి చూపుల అనవాయితీ గూడా జరిగిందంటే జరిగిందనుకుని, పెళ్లికి ముహూర్తం పెట్టుకోవచ్చు...."

"ఐతే గోపీ పెళ్ళి సమీప భవిష్యత్తులోనే వుందంటావా అక్కయ్యా?"

"అవున్రా తమ్ముడూ! అవును. పిల్లలు నోరు తెరచి అడగరు. కాని వాళ్ళపట్ల మన బాధ్యతల్ని సక్రమంగా, సకాలంలో నిర్వర్తించవలసిన కర్తవ్యం మనపైన వుంది...." అంది గంభీరంగా అక్కయ్య.

తాంబూలం నములుతూ మేడపైకి వెళ్లాను. గోపీ వాలుకుర్చీలో పడుకుని ఒకటి రెండు గంటలకు మునుపు తను స్టేషనులో కొనుక్కున్న "మాహం" నవలలో అయిదో ప్రకరణం చదువుతున్నాడు.

"నీకు మీ అమ్మ పెళ్లి చేయబోతోందిరా గోపీ!" అన్నాను, వాడిని హఠాత్తుగా వుక్కిరి బిక్కిరి చేయాలనుకుంటూ!

"అలాగా మామయ్యా! ఇలాటిదేదో జరగొచ్చునని నేనూ అనుమానిస్తూనే వున్నాను...." అన్నాడు ముభావంగా గోపీ.

"ఐతే నీ పెళ్లిని గురించి నీ యిష్టాయిష్టాల ప్రసక్తి ఏమీ లేదన్న మాట!"

"ఇష్టం లేకపోయినా తప్పించుకోడానికి వీల్లేని బంధాల్లో పెళ్లి ఒకటి కద మామయ్యా, నీకు తెలియందేముంది?" అంటూ గోపీ నా ముంగాళ్ళకే బంధం వేసేశాడు!

* * *

పెళ్లి అన్న పేరుతో కొట్టి కోలాహలం చేసేస్తున్నారు వేణు మాధవ రావుగారు. వీధి పొడుగునా పందిరి వేయించారు. గుంజగుంజకూ మెర్క్యురీ దీపం పెట్టించారు. పువ్వులతో పల్లకీ జోడించారు. దక్షిణాదినుంచీ బ్యాండు మేళం రప్పించారు.

"ఇదేమిటి మామయ్యా? ఇక్కడ మాయాబజారుకోసం సెట్టు వేశారేమిటి?" అంటూ విస్తుపోయాడు గోపీ.

పచ్చని కొబ్బరిమట్టల సువాసన నాఘ్రాణిస్తూ పందిరి క్రిందనుంచీ, పెళ్లి విడిదిలోకి వెళ్ళేసరికి చేమంతి పువ్వుల పరిమళం ఎదురైవచ్చి బరాబరులు పలికింది. కన్నెపడుచులు కొందరు జడలల్లుకుంటున్నారు, ముత్తయిదువులు కొందరు కంబాల చాటున నిల్చుని తమతమ మగవాళ్ళకోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. తల్లుల కొంగుల్ని పట్టి లాగుతూ పసిపిల్లలు కొందరు తమకేదో కావాలని గోలపెడుతున్నారు.

"మనం డాబాపైకి వెళ్దామా మామయ్యా!" అన్నాడు గోపీ.

డాబాపైన గూడా అలజడి తక్కువగా లేదు. కాకపోతే సందడిలో అక్కడికీ యిక్కడికీ వైవిధ్యం మాత్రం కనిపించింది. ఓ వైపున పేకాట రసవత్తరంగా సాగిపోతోంది. మరో వైపున పిపింద్రీల్లాంటి కుర్రాళ్లు కొందరు బొగ్గుతో పట్టెగీసి 'చెడుగుడు' మొదలెట్టేశారు. ఇంకోవైపు భారీ ఎత్తున రాజకీయాలపైన చర్చలు కొనసాగుతున్నాయి. ఇంత గలభా చాల దన్నట్టు నల్లగా, కుదిమట్టంగా వున్న ఓ నడిప్రాయపు పెద్దమనిషి ఏకాంత ప్రకృతి సౌందర్యాన్ని చూచి పులకించిపోయి అప్రయత్నంగా గొంతు విప్పి పాడుకుంటున్న గాయకుడిలా పిట్టగోడకు చేరగిలబడి తారస్థాయిలో రాగాలాపన సాగించేస్తున్నాడు.

"చూచావా మామయ్యా!ఇంతమందిలోనూ మనకు సొసైటీ అంటూ ఒకటి లేకపోయింది" అన్నాడు గోపీ.

"'మనకు' అని నన్ను కూడా కలుపుకోకు గోపీ! నువ్వు కుర్చీలోనైతే గానీ కూర్చోలేవు! తెలిసినవా డొకడు వచ్చి తెలియని వాడిని పరిచయం చేసిపెట్టేదాకా, అతడితో మాటలు కలుపుకోలేవు. పోనీ, మాట్లాడకుండా ఒకచోట పడుకోగలవంటేనా, అందుకైనా నీకు ప్రత్యేకంగా ఓ గదికావాలి. పైగా ఒక పడక కావాలి.నీకు నీ హాస్టలు గదిలోనూ, స్వంత యింటిలోనూ ఉన్న సదుపాయాలన్నీ ఈ పెళ్ళి విడిదిలో ఎలా సమకూరగలవు చెప్పు...." అంటూ మా వాడిని సముదాయించడానికి పూనుకున్నాను.

"ఐతే నేను సొసైటీకి అనర్హుడి నంటావా మామయ్యా?" దిగులు పడిపోతూ అడిగాడు గోపీ.

చెప్పగూడదు గానీ, పిల్లిని చంకపెట్టుకుని పెళ్ళికి వెళ్ళినట్టయింది నా పని! పెళ్ళిళ్ళలో వేళకు సరిగ్గా భోజనాలు వడ్డించడం అరుదు. ఎనిమిదిన్నరకు పైగా తొమ్మిదిన్నరకు లోగా గోపీ చేతి గడియారాన్ని వందసార్లయినా చూచివుంటాడు. ఆ తరవాతనైతే వాడు ఆకలో ఆకలి అంటూ నోరే విడిచేశాడు. ఎలాగైతేనేం, పది కొట్టగానే భోజనాలకు పిలిచారు. అందాకా అన్నమో రామచంద్రా అంటూ బిట్టువాపోయిన గోపీ ఒక మైసూరు

పాకులో సగం మాత్రం తిని, నాలుగు మెతుకులు నోట్లో వేసుకుని రెండు లోటాల మంచినీళ్ళు త్రాగి అంతటితో ఆకుమడత పెట్టి బంతిలో ఆదరా బాదరాగా ఖాద్యపదార్థాలను మటుమాయం చేస్తున్న వాళ్ళకేసి ఆశ్చర్యంగా చూడసాగాడు. భోజనం ముగిసింది గనుక కాసేపు నిశ్చింతగా వుండవచ్చు ననుకున్నాను గానీ, ఆ ఆశగూడా అడియాసే అయింది. చేయి కడుక్కో-గానే తనకొక ఖాళీజాగా చూపించమన్నాడు గోపీ. పడకలేకపోయినా పరవా లేదు లెమ్మన్నాడు. ఓ ముసలాయనను బ్రతిమాలుకుని, కూర్చున్న చోటు నుంచీ ఆయనను లేపి ఓ చిన్న అరుగు ఖాళీచేయించాను. నిద్ర చోటెరుగదు కావాలి! పడుకున్న అయిదునిమిషాలకే గోపీ నిద్రాపరవశుడై పోయాడు.

ఆ అమూల్యావకాశాన్ని వృధాపోనివ్వకుండా నేను పెళ్ళివారితో కలిసిపోయాను. పీటలపైన వధూవరులకు నలుగులు జరుగుతుండగా, కాబోయే పెళ్ళికూతుళ్లెవరో ఆరా తీశాను. వాళ్ళ వాళ్ళ విద్యాయోగ్యత లేలాటివో వాకబుచేశాను. మొదట తల్లిదండ్రుల గుణగణా లెలాంటివో కూపీ తీసి, పందిరిక్రింద తిరుగుతున్న అమ్మాయిల హావభావాలనుబట్టి వాళ్ళ గుణగణా లను ఎంతవరకూ పుణికి పుచ్చుకున్నారో వూహించడానికి ప్రయత్నించాను. గంట రెండు కావస్తోంది. వధూవరులు స్నానాలకు లేచారు. బంధువు లందరూ ఒక నిద్రపోయి లేవడానికి వీలుగా ఎక్కడివాళ్ళక్కడే మేను వాల్చేశారు.

తెల్లవారుజామున మేళం మ్రోగగానే గోపీ లేచి కూర్చున్నాడు. పెరట్లోకి తీసుకెళ్ళి ముఖం కడిగించి, వంట బ్రాహ్మణ్ణి మాలీసుచేసి ఒక కప్పు కాఫీ పుట్టించి మా వాడిని మళ్ళీ మామూలు మనిషిగా చేయగలిగాను. పందిరిలోకి వచ్చేసరికి పురోహితుడు మంత్రాలు చదువుతున్నాడు.

"కాస్త దగ్గరగా కూర్చుని పెళ్ళంతా సాంగోపాంగంగా చూడాలి మామయ్యా!" అంటూ తన ఉబలాటాన్ని వెలిబుచ్చాడు గోపీ.

"దానికేం గోపీ! అందరికంటే ముందుగా పెళ్ళిపీటపైన్నే కూర్చో వచ్చు. కానీ అందుకు మొట్టమొదట గంతకు తగిన బొంతను ఎన్నుకో

వాలి. అదిగో, పెళ్ళికూతురికి కుడివైపుని పావడాపైన ఓనీ వేసుకుని నిల్చుంది చూడు, ఆమెగారే సంధ్య! వేణు మాధవరావు గారి మూడో కూతురు....." అన్నాను.

"అలాగా మామయ్యా! అవిడేనా సంధ్య? వేణు మాధవరావుగారి మూడో కూతురు!" చేజారిపోయిన పెన్నిధి హఠాత్తుగా చేతికి దొరికినంత సంభ్రమాన్ని ప్రకటించాడు గోపీ!

"అదేమిటి గోపీ! నువ్వీ సంధ్య అన్న అమ్మాయిని గురించి ఇంతకు మునుపే విన్నావేమిటి?"

"అబ్బే, అదిగాదు మామయ్యా! నువ్వీ అమ్మాయిని గురించి ఇంత గొప్పగా చెబుతుంటే నే నామాత్రం వుత్సాహమైనా కనబరచకపోతే ఏం బాగుంటుంది?" అన్నాడు నెమ్మదిగా గోపీ.

నాకో సందేహం కలిగింది. వీడుగానీ నన్ను ఏడిపించాలనుకోడం లేదుగదా! దీన్నేమనుకోవాలి? అభినయమా, లేక అమాయకత్వమా?

వాడి ధోరణి సంగతలావుంచి నా పాటుకు నేను చెప్పుకుపోసాగాను. "అమ్మాయి స్కూలుఫైనలుపాసై, పి. యు. సి. చదువుతోంది. చక్కగా పాడుతుంది. నిక్కచ్చిగా మాట్లాడేస్తుంది. ఇంకో ముఖ్యవిషయం రా గోపీ! విశ్వసనీయ వర్గాల ద్వారా తెలిసింది. ఈ అమ్మాయట, రన్నింగ్ రేసులో వాళ్ళ కాలేజికంతా ఫస్టుగా వచ్చి ఓ వెండికప్పు సంపాదించిందట!"

ఉన్నట్టుండి ఆలోచనలలో పడిపోయినట్టు కనిపించాడు గోపీ. ఒకటి రెండు సార్లు కదిపిన తర్వాత భావపారవశ్యంలో నుంచీ తేరుకున్నట్టు "మరేంలేదు మామయ్యా! ఓ వర్ణన జ్ఞప్తికి వచ్చింది. చీకటిలాంటి కృష్ణుడు సంధ్యా సుందరిలాంటి రాధను వెన్నంటి తరుముతుంటాడట! ఎంత వేగంగా పరుగెత్తినా రాధ చివరకు కృష్ణుడికి దొరికిపోక తప్పదట! ఆ తరువా తేముంది? వెన్నెల్లాంటి వాళ్ళ ప్రణయం లోకమంతటా వ్యాపిస్తుం దట! మరి యిక్కడేమో, ఈ సంధ్య కూడా కాలికొద్దీ పరుగెత్త గలదని చెబుతున్నావు. ఈమెను కట్టుకున్న మానవుడు ఆ వేగాన్ని అందుకోలేక పోతే ఏం కావాలి?"

గడ్డు ప్రశ్నే మరి! ఎలాగైనా మావాడి తెలివితేటలు గొప్పవి. అవి సందేహాలను సృష్టిస్తాయి; సమస్యలను పరిష్కరించవు!

"పోనీ, ఇంకొక అమ్మాయిని చూపించలేవా మామయ్యా!" అన్నాడు గోపీ దాదాపుగా నన్ను బుజ్జగిస్తున్న వాలకంతో.

"ఎందుకు చూపించలేను! అదిగో, ఆ ముసలావిడకు దగ్గరగా కూర్చుంది చూడు. తెల్లటి చీర, నిడుపాటి జడ, దీపంలాంటి బొట్టు—ఆ అమ్మాయి పేరు గిరిజ, భుజంగరావుగారి పెద్దకూతురు...."

"మోకాళ్ళకు ముఖం ఆనించుకుని చెంపకు చారదేసిగా వున్న కళ్ళతో వధూవరులను చూస్తున్న అమ్మాయేనా మామయ్యా?"

"ఆమెలో గూడా ఏదైనా వంక కనిపెట్టాలనుకుంటున్నా వేమిట్రా గోపీ!" అంటూ అనుమానంగా వాడివైపు చూచాను.

"వంకకోసం గాదు మామయ్యా! భుజంగరావుగారి అమ్మాయని చెప్పావు కాబట్టి సరిపోయిందిగానీ, లేకుంటే నేనామెను చలువరాతితో చెక్కిన శిల్పమనుకునేవాణ్ణి! ముఖ్యంగా ఆ కళ్ల మామయ్యా! 'కాటుక కళ్ళ లోన ఆలోచనలేమిటే హరిణలోచని'అన్న భావానికి రూపకల్పనగా లేదూ?"

"ఉందోలేదో చెప్పలేనుగానీ, నేను చెప్పగలిగిన విషయమొకటేరా గోపీ! భుజంగరావుగారికి ముగ్గురు కూతుళ్ళు. కొడుకులు లేరు. లక్ష రూపాయల ఆస్తి లక్షణంగా వున్న అమ్మాయి. ఆ తరువాత నీ యిష్టం...."

గోపీ కాసేపు మౌనంగా వుండిపోయాడు.కానీ ఆ మౌనాన్ని అర్ధాంగీకారమనుకోడానికి గూడా వీల్లేకపోయింది. ఎందుకంటే వాడి చూపులిప్పుడు చలువరాతి శిల్పంలాంటి అమ్మాయిపైన లేవు. అవిప్పుడు జరీ అంచు నీలిరంగు చీర కట్టుకుని నడుముకు బంగారు వడ్డాణం బిగించి, జడ పొడుగునా పువ్వులు పెట్టుకుని విలాసంగా గుంజ కానుకుని నిల్చున్న ఓ అమ్మాయి చుట్టూ తారట్లాడుతున్నాయి.

"ఆ అమ్మాయి పేరు ఇంద్రాణి" అన్నాను.

గోపీ వులికిపడినట్టు కనిపించాడు. వెంటనే ఆ తొట్రుబాటును సవరించుకోదలచినవాడిలా "రంగారోహణ చేయబోతున్న నర్తకిలా కనిపించడం లేదా మామయ్యా!" అన్నాడు.

"లేదంటే కళ్లు పోవట్రా గోపీ! ఆమె ఆదిశేషయ్యగారమ్మాయి. హైస్కూల్లో చదువుకుంటోంది. చదువు కంటే లలిత కళలంటే చాలా యిష్టం. అందులోనూ నాట్యమంటే చాలు. నిద్రాహారాలు మానేస్తుంది."

ఏదో అంతరంగికమైన అభిప్రాయం చెప్పబోతున్న వాడిలా దగ్గరికి జరిగి కూర్చున్నాడు గోపీ. "పట్టణంలో ఒకాయనున్నాడు మామయ్యా! పామిస్ట్రీలో నిధి! ఆయన ఏమన్నాడో తెలుసా! నా చేతిని చూచి నీ పెళ్లాం నర్తకిగా పెద్ద పేరు సంపాదిస్తుంది. అలా జరక్కపోతే నా సాముద్రిక శాస్త్రం కాల్చేస్తానన్నాడు...."

నాకు నవ్వాలో ఏడవాలో తోచిందిగాదు. నేను వాడికి వరుసగా ముగ్గురమ్మాయిల్ని చూపించాను. వారిలో ఏ ఒక్కరిపట్లా వీడు స్పష్టంగా సుముఖతనో, విముఖతనో కనబరచిన సూచనలు లేవు. అక్కయ్య నన్ను గొప్ప కుశాగ్రబుద్ధిగా భావించింది. ఏం లాభం! నేనే కుర్రకుంక యింగిత మేమిటో కనిపెట్టలేక పోయాను.

ఈ నా అసమర్థతను అక్కయ్య దగ్గర దాచి పెట్టుకోవలసిన అవసర మేమీ నాకు కనిపించలేదు. ఆమెగారి కుమారుడి మన స్తత్వం నాకు బొత్తిగా అర్థం కాలేదని వీలైనంత స్పష్టంగా నా అభిప్రాయాన్ని వెల్లడించుకున్నాను.

అక్కయ్య కెందుకో చెప్పరానంత కోపం వచ్చింది. ఆమె రుసరుసలాడుతూ "మీరు మామా అల్లుడూ కలిసి ఏదో గూడుపుఠాణీ చేస్తున్నారల్లే వుంది" అంటూ విసవిస నడిచి పోయింది.

ఇందులో గూడుపుఠాణి ఏమిటో ఆ దైవానికే తెలియాలి! నామట్టుకు నాకు అదొక అర్థం పర్థంలేని మాటలా గోచరించింది.

స్వాగత మివ్వడానికి వచ్చినట్టే సాగనంపడానికి గూడ గోపీ స్టేషను దాకా వచ్చాడు. నేను రైల్లో కూర్చున్నాను. వాడు ప్లాట్ఫారం పైన నిల్చున్నాడు.

చివరి ప్రయత్నం ఒకటి చేయడంలో తప్పేమీ వుండదనిపించింది. "ఐతే ఆ ముగ్గురమ్మాయిల్లో నీకొక్కరుగూడా నచ్చలేదట్రా గోపీ?" అంటూ నిలదీసి అడిగాను.

గోపీ నా అమాయికతకు జాలిపడుతున్న వాడిలా వెకిలిగా నవ్వేశాడు. "నీకు చెప్పని రహస్యమేముంది మామయ్యా! తనమాట లేకుండా నా అంతట నేనే పెళ్ళి ప్రయత్నాలకు పూనుకున్నానని తెలిస్తే అమ్మ మండి పడుతుందని నాకు తెలుసు ఆ అమ్మాయి మా కాలేజిలోనే చదువు కుంటోంది. పేరు రజని. చాలా మంచిది! సంధ్యలా చక్కగా పాడుతుంది. గిరిజకున్నట్టేఆస్తిపాస్తులున్నాయి. ఇంద్రాణికిమల్లే నాట్యంగూడాచేస్తుంది.."

ఇంతలో రైలు కదిలింది. వెలవెలబోతున్న నా ముఖాన్ని చూచి గోపీ లోలోపలే నవ్వుకున్నాడేమో నాకు తెలియదు. ఇంత త్వరగా గోపీ యిలా ప్రయోజకుడు కాగలడని నేను కలలోనైనా అనుకోలేదు. ఇందుకే కావచ్చు వసంతం రాగానే కోయిల కోయిలగా బయటపడిపోతుంటుందని చెబుతారు పెద్దలు!

* * *

ఒకటి రెండు మాసాలు గడిచిపోయాయి. పరీక్షలు దగ్గరలోనే వున్నాయి గనుక బాగా చదువుకోవాలని చెప్పి సెలవులు పూర్తిగాక మునుపే గోపీ కాలేజికి వెళ్ళిపోయినట్టు అక్కయ్య జాబు వ్రాసింది. ఈ 'బాగా చదువుకోడా'నికి ప్రణయానికి సంబంధించిన పరిభాషలో అర్థమేమిటో గోపీ నడిగి తెలుసుకోవాలనుకున్నాను. కానీ యిలాంటి విషయాలు తెలిసినా, తెలియనట్టు వూరుకోడం మంచిదనిపించింది. అది మన పెద్దరికానికి ఆరోగ్య కరమైన పద్ధతి!

ఓరోజు వుదయం మార్కెట్టుకు వెళ్ళి తిరిగి వచ్చాను. బావ వ్రాసిన వుత్తరం అంటూ శారద నాచేతికో కవరందించింది.

ఎప్పుడైనా గాలి మళ్ళినప్పుడు ముచ్చటగా మూడు ముక్కలు గిలికి ఓ కార్డు పోస్టు చేయడం గోపీ వాడుక. అలాటి వాడిచేత ఈపాటి పొడుగైన వుత్తరం వ్రాయించ గలిగిన పరిస్థితు లెలాంటివై వుండవచ్చునన్న విస్మ యంతోనే కవరు చించి, కాగితం విప్పాను.

"ప్రియమైన మామయ్యా!" మామూలు సంబోధనతోనే వుత్తరం ప్రారంభమైంది. కానీ ఆ తరువాత లేఖాంశాల వైఖరి మాత్రం, మామూలు ధోరణికి విభిన్నంగా పరుగెడుతోంది.

"నేను మూర్ఖుణ్ణి. నాకు బొత్తిగా లోక జ్ఞానం లేదని నువ్వు మాటి మాటికీ చెబుతూ వచ్చినమాట అక్షరాలా నిజం! లేకుంటే ఆ రజని అన్న అమ్మాయి విషయంలో నేనిలా బోల్తాకొట్టేవాణ్ణికాను.

"ఏం జరిగిందో తెలుసా మామయ్యా! సెలవుల్లో ఆ అమ్మాయికి పెళ్లి జరిగి పోయింది. ఇప్పుడావిడ ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కడాలేదు. హానీ మూన్ గడిపి రావడానికి కోసం మొగుణ్ణి వెంట తీసుకుని మైసూరు వెళ్లి పోయింది.

"నేనెలాంటి అవివేకినో చూచావా మామయ్యా! ఎండమావిలో నీళ్లుం టాయని భ్రమించిన అజ్ఞానం నాది. తెలివి తెచ్చుకుని చెంపలు వేసుకోడం కన్నా నేనిప్పుడు చేయదగిందేమీ లేదు.

"పోగా యిటీవల మనం చూచి వచ్చిన ముగ్గురమ్మాయిల్లో ఎవరైనా నా కిష్టమే! ఈ ఎన్నికలో మళ్ళీ ఒకసారి నా తెలివితక్కువతనాన్ని బయట పెట్ట దలచుకోలేదు. చాయిస్ నీకే వదిలేస్తున్నాను. నువ్వు కట్టమన్న అమ్మాయి మెడలో బొట్టు కట్టేయడానికి నేను తయార్...."

జాబు చదివిన తర్వాత నాకు కలిగిన భావాన్ని యిదమిద్ధమని తేల్చి చెప్పడం కష్టం. ఆ క్షణాన గోపీ గనుక నా ఎదుటవుండి నట్టయితే నేను వాడి చెవులు గట్టిగా మెలిపెట్టి ఉండేవాణ్ణి! ఐతే ఈ శిక్ష గోపి తన ప్రణయ వ్యవహారంలో తల్లక్రిందు లయినందుకుగాదు; గోడకుర్చీ కూర్చో బెట్టి తొడపాశం వేసి గురువు నేర్పించిన పాఠంలా ఆ సంఘటన వాడికి నేర్పించిన గుణపాఠమే చాలు. అది వెయ్యి శిక్షల పెట్టు! ప్రస్తుత విషయం నేను వాడికొక పెళ్ళాన్ని ఎన్నికచేసి పెట్టడం! పెళ్ళంటే హోటలుకు వెళ్ళి ఒక కప్పు కాఫీ సేవించడంగాదు. పెళ్ళంటే బంకులో ఓ సిగరెట్టు కొను క్కుని కాల్చి పారేయడంగాదు. అది నూరేళ్ళ పంట! తొందరపడి చేతులు కాల్చుకుంటే తరువాత అది ఆకులు పట్టుకున్నా లాభం లేని తంటా గూడా! ఒకానొక గ్రంథానికి పీఠిక వ్రాస్తూ విజ్ఞు డొకాయన ఈ పుస్తకం నీ కిప్పుడు అర్థం గాకపోతే యింక పదేళ్ళు గడచిన తర్వాత చదవ మన్నాడు. ఆ పదేళ్ళ జీవితానుభవం ఈ పుస్తకాన్ని చదివి అర్థం చేసుకో

దానికి తోడ్పడవచ్చునన్నదే ఆ వాక్యానికి వ్యాఖ్యానం. నీ జీవితంలో పాలు పంచుకుని నీతో చెట్టాపట్టాలు వేసుకుని నడవగల సహచారిణి ఎవరో నువ్వు తేల్చుకోలేని పక్షంలో నువ్వు నీ పెళ్ళి ప్రయత్నాన్ని కొంతకాలం పాటు వాయిదా వేయడం మంచిది. అంతేగానీ ఎవరో చెబుతున్నారనీ, మరెవరినో సంతృప్తి పరచడానికనీ ఓ అమ్మాయి మెడలో మంగళ సూత్రాన్ని ముడివేయడానికి సిద్ధపడడం ఈత తెలియకుండా నీళ్ళలో దిగడంలాంటిది!

ఈ అభిప్రాయాన్నే మరికొంచెం విశదీకరిస్తూ గోపీకి ఉత్తరం వ్రాసి పోస్టు చేశాను.

పది పదిహేనురోజుల్లో ప్రత్యుత్తరం వచ్చింది. 'అమోఘమైన సలహా' యిచ్చినందుకు గోపీ నాపైన అభినందనలు గుప్పించాడు. కానీ వెలుతురువెంట నీడలా ఈ అభినందనను వెన్నంటి అభిశంసనగూడా ప్రారంభమైంది. ఐతే ఈ అభిశంసన గోపీది కాదు; అది అక్కయ్య దగ్గర నుంచీ గోపీకి చేరింది. వాడు దాన్ని నాకు 'రీడైరెక్ట్' చేశాడు.

"నీ సలహా ప్రకారం రెండు మూడేళ్ళపాటు పెళ్ళిమాట తలపెట్ట గూడదనుకున్నాను మామయ్యా! ఆ నిర్ణయాన్ని వెంటనే అమ్మకు తెలియ జేశాను. అందుకామె దగ్గిరనుంచి వచ్చిన బదులు నన్ను విభ్రాంతిలో ముంచేసింది! 'ఒరేయ్ పిచ్చి గోపీ! నీ పాలిటికి తెల్లటివన్నీ పన్నీరు, నల్లటి వన్నీ నీళ్ళు. అసలు ఈ పెళ్ళి పెత్తనం మీ మామయ్యపైన పెట్టడం నా తప్పు. వాడి మనసులో ఏదో దురుద్దేశం మెదులుతోందన్న అనుమానమైతే నా కేనాటినుంచో కద్దు! ఈ రెండు మూడేళ్ళు ఎలాగైనా నీకు పెళ్ళిగాకుం డానే గడచిపోతే అప్పటికి శారదకు పెళ్ళీడు వచ్చేస్తుందని వాడి ప్లాను. అమ్మో, మీ మామయ్యంటే ఏమనుకున్నావ్? వాడు నీటిలో చేపకు ఈదడం నేర్పించగలడు! లేకపోతే వాడికేం పలుకే బంగారమా! మనసువిప్పి గోపీకి మన శారదనే చేసుకోవాలి అక్కయ్యా అంటే నేను కాదంటానా? వాడి సంగతలా వుండనీ, ఆడపిల్లను కని యింట్లో పెట్టుకున్న మీ అత్తయ్యే కంత బెట్టెందుకు? ఇంట్లో పిల్ల లెవరూ లేరు, ప్రొద్దు గడవడం దుస్త

రంగా వుంది. శారదను నా దగ్గరుంచుకుంటాను—అంటే. మా బిడ్డ మాకేం బరువులేదులే వదినా అంటుందా! ఎప్పుడైనా అక్కడికి రావలసిందేగదా— అంటే. అబ్బో. మహరాజులు మీ రెక్కడ మే మెక్కడ అని నంగనాచి తనం ఒలకబోస్తుందా! వాళ్ళకు సరైన శాస్తి చేయాలనుకున్నాను. కానీ నువ్వెక్కడ! నువ్వూ వాళ్ళలో చేరిపోయావు. నువ్వూ. మీ మామయ్య. అత్తయ్య. మీరందరూ ఒకటి. చివరకు నే నొకతనే యిలా వేరుపడి పోయాను...."

జాబు నా చేతిలో వుండగానే వెనుకవైపున నిల్చుని ఆద్యంతాలూ సాకల్యంగా చదివి ముగించిన జానకి "ఐతే తల తిరిగి కబళం నోటిదగ్గ రికే వస్తోంది కదండీ!" అంటూ సాగదీసింది.

"నిజమేగానీ ఆ కబళం అలా తల తిరిగి రావడానికి కారకు లెవరో తెలుసా జానకీ?" అన్నాను.

"ఎవరు? నేనేకదూ! అవున్లెండి! ఎలాగైనా మీ రందరూ ఒకటి! నేనే వేరు........" అంటూ ఆమాత్రానికే చీర చెరుగు వెదుక్కోబోయింది జానకి!

అక్కడ అక్కయ్యా యిదేమాట! ఇక్కడ జానకీ యిదేమాట! వీళ్ళు తమ అభిప్రాయా లేమిటో స్పష్టంగా తేల్చిచెప్పరు. ఏమిటో చేయా లనుకుంటారు, మరేమిటో చేస్తున్నట్లు అభినయిస్తారు. మనసు లోపలి మారుమూల గదిలో తమ కోరికలను గుప్తపరచుకుని తలుపుమూసి తాళం వేసి, ఆ తాళంచెవి మన చేతికి దొరకకుండా ఉండడానికి ఎంత శ్రమ తీసు కోవాలో అంత శ్రమా తీసుకుంటారు. అక్కయ్య అయితేనేమి, జానకైతే నేమి? అసలు స్త్రీ ప్రకృతే అంత. అందుకుగాకపోతే ఈ మగవాళ్ళు 'దేవో నజానాతికుతో మనుష్యః' అని నెత్తిన చేతులు పెట్టుకుని విచారిస్తూ కూర్చోడం మరెందుకు?

*